

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЗАЛІЗНИЧНОГО
ТРАНСПОРТУ**

Остапюк Борис Ярославович

УДК: 338.47:656.2

**ЕФЕКТИВНІСТЬ РОЗВИТКУ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ В
СИСТЕМІ НАЦІОНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА**

Спеціальність 08.00.03 – економіка та управління національним господарством

Автореферат
дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата економічних наук

Харків – 2017

Дисертацією є рукопис.

Робота виконана в Українському державному університеті залізничного транспорту Міністерства освіти і науки України.

Науковий керівник:

доктор економічних наук, професор
Дикань Володимир Леонідович,
Український державний університет
залізничного транспорту,
завідувач кафедри економіки та управління
виробничим і комерційним бізнесом.

Офіційні опоненти:

доктор економічних наук, професор
Головкова Людмила Степанівна,
Дніпропетровський національний університет
залізничного транспорту імені академіка
В. Лазаряна, завідувач кафедри фінансів та
економічної безпеки;

доктор економічних наук, доцент
Яновська Вікторія Петрівна,
Державний економіко-технологічний
університет транспорту, завідувач кафедри
економіки та підприємництва.

Захист відбудеться «27» травня 2017 р. о 11-00 годині на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 64.820.05 в Українському державному університеті залізничного транспорту за адресою: м. Харків, майдан Фейербаха, 7, ауд. 3.501.

З дисертацією можна ознайомитись у бібліотеці Українського державного університету залізничного транспорту за адресою: 61050, м. Харків, майдан Фейербаха, 7, ауд. 2.209 та на сайті Українського державного університету залізничного транспорту: <http://kart.edu.ua>.

Автореферат розісланий «26» квітня 2017 р.

Учений секретар
спеціалізованої вченої ради

І.В. Чорнобровка

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми дослідження. Важлива роль у забезпеченні ефективності соціально-економічної модернізації економіки України належить залізничному транспорту, який задовольняє потребу суспільного виробництва та населення країни в перевезеннях у внутрішньому і міжнародному сполученнях і створює передумови для подальшого підйому різних галузей промисловості та сільського господарства, покращення умов і рівня життя населення, зростання мобільності громадян, переходу на інноваційний шлях розвитку національного господарства та підвищення рівня конкурентоспроможності країни.

В умовах інтенсифікації транснаціональних транспортних потоків значення залізничного транспорту для економіки України посилюється завдяки тому, що через територію держави пролягають основні транспортні транс'європейські коридори в напрямках Схід – Захід і Балтика – Чорне море, що дозволяє нарощувати транзитні вантажо- і пасажиропотоки, активізувати процеси відновлення промисловості України шляхом формування полюсів зростання в зоні міжнародних транспортних коридорів.

Виконання стратегічних завдань розвитку вітчизняного залізничного транспорту ускладнено негативними тенденціями зниження результативності діяльності підприємств галузі. Найбільш гострими для залізничного транспорту проблемами, що накопичувалися і не вирішувалися десятиріччями, є критичний рівень зношення основних фондів та інфраструктурна обмеженість залізниць, відсутність комплексного транспортно-логістичного сервісу, незадовільні якість та швидкість пасажирських і вантажних перевезень, зниження компетентності персоналу. Вирішення окреслених питань потребує ефективного розвитку транспортно-логістичної, пасажирсько-сервісної, інфраструктурної, інжинірингово-будівельної та соціальної сфер діяльності залізниць за рахунок формування економіко-технологічних зв'язків міжгалузевого співробітництва і підвищення компетентності персоналу, що обумовлює актуалізацію поглибленого вивчення науково-практичної проблеми обґрунтування сучасних векторів та інструментів забезпечення ефективності розвитку залізничного транспорту.

Дослідженням проблемних питань забезпечення ефективності діяльності та розвитку залізничного транспорту в Україні, зокрема удосконалення системи державного і господарського управління галуззю, впровадження інновацій у діяльність ПАТ «Українська залізниця», стабілізація її фінансового стану та залучення інвестицій в оновлення основних фондів, присвячено велику кількість наукових робіт таких вітчизняних вчених, як І. Аксьонов, Ю. Бараш, Л. Головкова, О. Дейнека, В. Дикань, Г. Ейтутіс, О. Зоріна, В. Зубенко, В. Ільчук, Ю. Калабухін, Л. Калініченко, О. Кірдіна, В. Компанієць, О. Криворучко, Ю. Кулаєв, Ю. Пащенко, Л. Позднякова, І. Токмакова, В. Шинкаренко, В. Яновська та інших.

Взаємозалежність розвитку залізничної галузі і промислового сектора економіки країни диктує необхідність поглибленого вивчення проблем соціально-економічного розвитку національного господарства України та шляхів їх вирішення. Зокрема питанням відновлення економіки України присвячені праці

таких відомих вчених-економістів, як О. Амоша, Ю. Бажал, О. Бакаєв, В. Геєць, З. Герасимчук, Я. Жаліло, М. Зверяков, Ю. Кіндзерський, М. Кизим, І. Лукінов, Л. Мельник, Л. Федулова, А. Чухно, М. Якубовський та інших.

Віддаючи належне науковому та практичному значенню праць вищезазначених авторів, необхідно підкреслити, що певне коло завдань теоретико-методичного характеру є недостатньо розвинутих. Потребують подальшого дослідження питання розробки концептуальних положень забезпечення ефективності розвитку залізничного транспорту, теоретичного обґрунтування стратегічних векторів розвитку залізничного транспорту з урахуванням поширення транспортно-логістичного бізнесу, формування інноваційного середовища розвитку залізничного транспорту, удосконалення методичних підходів до оцінки ефективності, впровадження корпоративного управління та підвищення соціальної ефективності українських залізниць у процесі реформування галузі.

Усі ці обставини зумовили вибір теми дисертаційної роботи, визначили предмет, об'єкт, основну мету і завдання дослідження.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційна робота виконана як ініціативна, відповідно до положень таких програмних документів: Транспортна стратегія України на період до 2020 року, затверджена Кабінетом Міністрів України розпорядженням від 20 жовтня 2010 року № 2174-р; Державна цільова програма реформування залізничного транспорту на 2010-2019 роки, затверджена Постановою Кабінету Міністрів України від 16 грудня 2009 року № 1390; Стратегія сталого розвитку «Україна – 2020», схвалена Указом Президента України від 12 січня 2015 року № 5/2015, яка передбачає реалізацію реформи транспортної інфраструктури та участь України в транс'європейських мережах; Концепція Державної цільової програми впровадження на залізницях швидкісного руху пасажирських поїздів на 2005-2015 роки, затверджена Кабінетом Міністрів України розпорядженням від 31 грудня 2004 року № 979-р.

Мета та завдання дослідження. Метою дисертаційної роботи є розроблення теоретико-методичних положень і практичних рекомендацій щодо забезпечення ефективності розвитку залізничного транспорту в сучасній системі національного господарства України в контексті реалізації завдань відродження економічного потенціалу вітчизняної економіки.

Досягнення визначеної мети зумовило необхідність вирішення таких завдань:

- проаналізувати стан економіки України, виявити взаємозв'язок між розвитком національного господарства та ефективністю функціонування залізничного транспорту, сформулювати концептуальні положення ефективного розвитку залізничного транспорту;
- виявити перешкоди і систематизувати фактори розвитку залізничного транспорту в сучасних умовах господарювання;
- удосконалити підходи до визначення ефективності розвитку залізничного транспорту;
- розробити організаційно-методичний підхід до забезпечення розвитку

залізничного транспорту на основі формування Інноваційного транспортно-логістичного центру;

- сформувати теоретико-методичні засади стратегічного планування ефективного розвитку залізничного транспорту на основі міжгалузевої співпраці;

- розвинути положення щодо впровадження корпоративного управління на залізничному транспорті в частині реалізації корпоративного контролю;

- надати пропозиції щодо формування стратегії управління персоналом залізничного транспорту в умовах реформування.

Об’єкт дослідження – процеси забезпечення ефективності залізничного транспорту в системі національного господарства.

Предмет дослідження – сукупність теоретичних, методичних і прикладних положень із забезпечення ефективності функціонування та розвитку залізничного транспорту України в сучасних умовах господарювання.

Методи дослідження. Теоретичну та методологічну основу виконання дослідження становлять такі методи: *групування* – для розроблення класифікації факторів розвитку залізничного транспорту; *узагальнення та системного аналізу* – для систематизації теоретичних положень концепції ефективного розвитку залізничного транспорту, формування методичних рекомендацій щодо розроблення й реалізації стратегії управління персоналом підприємств залізничного транспорту; *порівняльного аналізу, синтезу і графічні* – для вивчення тенденцій розвитку і стану економіки України, взаємозв’язків між розвитком реального сектору національного господарства та ефективністю залізничного транспорту; *функціонального аналізу* – для обґрунтування теоретичних засад формування стратегічної цільової програми розвитку, визначення функцій Інноваційного транспортно-логістичного центру; *абстрактно-логічний* – для обґрунтування пропозицій щодо здійснення корпоративного контролю, виділення видів ефектів; *експертних оцінок* – для оцінки компетентності працівників і динамічних здатностей залізничного транспорту.

Теоретичною базою дослідження стали праці провідних вчених-економістів України та зарубіжжя за проблематикою забезпечення розвитку залізничного транспорту. При написанні використано законодавчі та нормативні акти України, галузеві програми, дані державних органів статистики України, матеріали Міністерства інфраструктури України.

Наукова новизна отриманих результатів. Найбільш важливі результати дослідження, що містять елементи наукової новизни, полягають у такому:

удосконалено:

- організаційно-методичний підхід до забезпечення розвитку залізничного транспорту, що, на відміну від існуючих, передбачає формування Інноваційного транспортно-логістичного центру, у межах якого реалізуються економіко-технологічні зв’язки міжгалузевого співробітництва. Це визначило науково-практичні рекомендації щодо функцій, принципів та етапів формування Центру, організаційної структури та напрямків діяльності підрозділів, що дозволить координувати інноваційний процес у галузі і створить якісно нові умови для функціонування залізничного транспорту;

– теоретико-методичні основи стратегічного планування розвитку залізничного транспорту, що, на відміну від існуючих, враховують специфіку цілеполягання, аналізу зовнішнього і внутрішнього середовища міжгалузевого об'єднання за пріоритетною участю залізничного транспорту. Це дозволило розкрити зміст етапів реалізації програми міжгалузевої співпраці та функціональних стратегій розвитку залізничного транспорту як учасника міжгалузевого об'єднання;

– підходи до визначення ефективності розвитку залізничного транспорту, які, на відміну від відомих, враховують виділені в межах прямих ефектів структурний і компетентнісний, в межах синергетичних – групу транспортно-логістичних ефектів, а також містять пропозиції щодо оцінки динамічних здатностей залізничного транспорту на основі розрахунку інтегрального показника, що дозволяє визначити відповідність економічного потенціалу залізничного транспорту вимогам зовнішнього середовища з метою розвитку його компетенцій;

– теоретичні аспекти формування стратегії управління персоналом підприємств залізничного транспорту шляхом визначення принципів, цілей, завдань та інструментів ефективного управління персоналом в умовах реформування галузі, які, на відміну від відомих, ґрунтуються на системно-компетентнісному підході, застосування якого дозволяє врахувати індивідуально-особистісні характеристики працівників, їх інноваційно-професійні компетенції, що сприятиме вирішенню завдань інноваційного розвитку залізничного транспорту;

набули подальшого розвитку:

– концептуальні положення ефективного управління розвитком залізничного транспорту, які, на відміну від існуючих, ґрунтуються на інноваційно-компетентнісному підході та включають: мету, завдання для транспортно-логістичної, пасажирсько-сервісної, інфраструктурної, інжинірингово-будівельної та соціальної бізнес-сфер; ключові інструменти механізму організаційно-економічного забезпечення та універсальні і спеціальні принципи ефективного управління розвитком залізничного транспорту. Розкриті положення є базисом для удосконалення системи управління і формування стратегії підвищення ефективності розвитку залізничного транспорту;

– систематизація факторів розвитку залізничного транспорту, яка, на відміну від існуючих підходів, відрізняється розподілом факторів за характером впливу і ґрунтується на стратегічних векторах розвитку залізничного транспорту. Врахування дії даних факторів дозволяє визначитися щодо основних напрямків та ефективних механізмів розвитку вітчизняного залізничного транспорту в системі національної економіки;

– система корпоративного управління залізничним транспортом за рахунок впровадження видів корпоративного контролю, які, на відміну від відомих, визначені відповідно до типів стратегій залежно від їх призначення та ієрархічного рівня реалізації, що дозволяє сформувати комплексний інструментарій моніторингу та оцінки діяльності з досягнення корпоративних

стратегічних цілей розвитку залізничного транспорту.

Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що визначені пропозиції та рекомендації дозволять підвищити ефективність діяльності залізничного транспорту в сучасних умовах господарювання.

Найважливіші положення дисертаційного дослідження використані в практичній діяльності підприємств залізничного транспорту. Зокрема організаційно-методичний підхід до забезпечення розвитку залізничного транспорту на основі формування Інноваційного транспортно-логістичного центру впроваджено в діяльність регіональної філії «Південна залізниця» ПАТ «Українська залізниця» (акт впровадження від 15 вересня 2016 р.), пропозиції щодо удосконалення підходів до визначення ефективності розвитку підприємств залізничного транспорту впроваджено в діяльність виробничого підрозділу «Куп'янська дирекція залізничних перевезень» регіональної філії «Південна залізниця» ПАТ «Українська залізниця» (акт впровадження № 27/9 від 22 вересня 2016 року), положення щодо формування стратегії управління персоналом в частині оцінки компетенцій працівників впроваджено в діяльність служби статистики регіональної філії «Південна залізниця» ПАТ «Українська залізниця» (акт впровадження № 11-а від 2 листопада 2016 року).

Методичні розробки, запропоновані в дисертації, використовуються в навчальному процесі інституту перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів Українського державного університету залізничного транспорту при викладанні дисциплін «Стратегічне управління підприємством», «Економіка праці та соціально-трудова відносини», «Конкурентоспроможність підприємств», «Інноваційний розвиток підприємства», «Економічні основи реструктуризації підприємств транспорту» і при виконанні випускних робіт спеціалістів і магістрів, що підтверджується актом впровадження від 7 жовтня 2016 р.

Особистий внесок здобувача. Дисертаційна робота є самостійно виконаною працею, у якій викладено авторський підхід до розв'язання важливого наукового завдання – забезпечення ефективності розвитку залізничного транспорту. Усі наукові результати, викладені в дисертації, отримано автором особисто. Із наукових праць, опублікованих у співавторстві [1, 2, 10, 11], у дисертації використано тільки ті ідеї і положення, що є результатом особистої роботи і вказані в авторефераті в переліку публікацій.

Апробація результатів дисертації. Основні результати дослідження, висновки і рекомендації, викладені в дисертації, доповідались і були схвалені на 8 міжнародних науково-практичних конференціях: Проблеми економіки транспорту (Дніпропетровськ, 2002 р.); Проблеми економіки транспорту (Дніпропетровськ, 2003 р.); Проблеми міжнародних транспортних коридорів та корпоративної логістики (Харків, 2014 р.); Становление современной науки (Прага, 2014 г.); Концепція сталого розвитку економічної та соціальної політики (Київ, 2014 р.); Управління функціонуванням та розвитком економічних систем в умовах глобальних перетворень (Харків, 2014 р.); Інноваційні економічні технології для розвитку підприємств, регіонів, країн (Дніпропетровськ, 2014 р.); Фінансова інфраструктура : формування, проблеми та перспективи розвитку в

умовах інноваційної економіки (Київ, 2014 р.).

Публікації. За темою дисертації опубліковано 17 наукових праць, у тому числі 7 статей у вітчизняних виданнях, що включені до міжнародних наукометричних баз цитування, з яких 6 статей у наукових фахових виданнях; 1 стаття в міжнародному науковому виданні; 1 стаття в інших наукових виданнях, що не включені до міжнародних наукометричних баз цитування; тези доповідей на 8 конференціях. Загальний обсяг публікацій становить 6,3 ум.-друк. арк., з яких особисто здобувачеві належить 5,7 ум.-друк. арк.

Обсяг і структура роботи. Дисертація складається зі вступу, трьох розділів, загальних висновків, додатків, списку використаних джерел. Загальний обсяг роботи складає 250 сторінок, у т. ч. основний текст займає 170 сторінок. Матеріали дисертації проілюстровано 34 рисунками, 17 таблицями та містять 9 додатків. Список використаних джерел налічує 212 найменувань.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ ДИСЕРТАЦІЇ

У *вступі* обґрунтовано актуальність обраної теми дисертації, сформульовано мету і завдання, визначено об'єкт, предмет, методи дослідження, охарактеризовано наукову новизну і практичну значущість отриманих результатів, наведено дані щодо їх апробації і публікацій.

У *першому розділі «Теоретичні основи забезпечення розвитку залізничного транспорту в контексті економічного зростання національного господарства»* проаналізовано закономірності та тенденції розвитку національного господарства України; розроблено концептуальні положення ефективного розвитку залізничного транспорту; розкрито зміст програми реформування залізничного транспорту як базису підвищення ефективності його функціонування.

Проведений аналіз можливостей подальшого економічного розвитку України свідчить, що сучасний стан економіки держави залишається надзвичайно складним. На тлі катастрофічного погіршення ситуації в пострадянський період, в Україні не створюється базис стійкого економічного відновлення і по суті відбувається консервація і навіть погіршення як виробничого сектора, так і добробуту населення. Слід зазначити, що фундаментальною проблемою економіки України залишається переважання в її структурі галузей, що добувають сировину або випускають продукцію з низьким ступенем обробки для експорту, завантаження потужностей яких залежить від попиту на зовнішньому ринку.

Важлива роль в активізації зростання національного господарства належить залізничному транспорту як головній ланці транспортної системи країни, що забезпечує реалізацію внутрішніх і зовнішніх торговельно-економічних зв'язків, формує значну частину витрат у собівартості продукції, лояльність споживачів продукції через сприятливі умови транспортного сервісу. Значення вітчизняного залізничного транспорту в економічному розвитку національної економіки визначається впливом на ефективність функціонування суб'єктів економічної діяльності, створенням передумов збільшення транзитного

потенціалу України і роллю каталізатора інноваційного процесу в промисловості.

Доведено, що ефективний розвиток залізничного транспорту ґрунтується на інноваційних можливостях впровадження новітніх методів і засобів управління, технологій і техніки перевізного процесу, створенні принципово нових комплексних форм обслуговування клієнтів, які визначаються вченими як компетенції. Враховуючи визначене вище, вважаємо, що в основі забезпечення ефективного розвитку залізничного транспорту знаходиться інноваційно-компетентнісний підхід, який передбачає формування інноваційного потенціалу і постійне безперервне вдосконалення компетентності підприємств залізничної галузі. Це дозволило сформувати концепцію забезпечення ефективності розвитку залізничного транспорту України, ключові положення якої представлені на рис. 1.

Рис. 1. Концепція підвищення ефективності розвитку залізничного транспорту на основі інноваційно-компетентнісного підходу

Ключовим фактором у забезпеченні ефективності соціально-економічного розвитку і конкурентоспроможності вітчизняного залізничного транспорту є реформування галузі. Здійснення реформування на принципах незалежності від політичної ситуації, комплексності, демонополізації, поєднання, координації та підпорядкованості цілям стратегії розвитку, гнучкого планування та адаптування до змін зовнішнього та внутрішнього середовища, прозорості процесу реформування, конкретизації заходів структурних реформ і синергетичного ефекту дозволить поліпшити систему державного управління та регулювання галуззю, залучити інвестиційні кошти в інфраструктурні проекти галузі, здійснити масштабне технічне переоснащення залізничного транспорту, оновлення рухомого складу за рахунок впровадження сучасної техніки, у тому числі вітчизняного виробництва.

У другому розділі «Організаційно-економічне забезпечення розвитку залізничного транспорту на основі поширення економіко-технологічних зв'язків міжгалузевого співробітництва» визначено стратегічні вектори та фактори розвитку залізничного транспорту; розроблено організаційно-методичний підхід до забезпечення розвитку залізничного транспорту на основі формування Інноваційного транспортно-логістичного центру; сформовано теоретико-методичні засади стратегічного планування розвитку залізничного транспорту за умов міжгалузевої співпраці.

Встановлено стратегічні вектори розвитку залізничного транспорту України, що сприятимуть не тільки зміні умов функціонування галузі, але й активізації економічної діяльності ряду промислових підприємств. Ними визначено: подолання технічної і технологічної відсталості залізничного транспорту; підвищення пропускних спроможностей залізниць; впровадження логістичних технологій організації транспортного процесу; розвиток інноваційної діяльності, трансферу технологій і створення дієвих галузевих інноваційних структур; розширення наукової та виробничої кооперації, посилення зв'язків міжгалузевого співробітництва; нарощення інтелектуального потенціалу; створення сприятливого інвестиційного клімату та підвищення інноваційної активності залізниць; впровадження системи управління якістю; удосконалення політики тарифоутворення; розвиток контейнерних та інтермодальних технологій перевезення вантажів та впровадження високошвидкісного руху; реалізація програм розвитку мережі МТК, транзитного потенціалу країни та інтеграції залізничного транспорту країни в європейську транспортну систему.

Досягнення визначених цільових орієнтирів потребує врахування значної кількості факторів розвитку залізничного транспорту (рис. 2), які систематизовано за такою класифікаційною ознакою, як «характер впливу». Визначено фактори глобального, національного та галузевого характеру. Аналіз останніх довів, що вирішення проблем розвитку залізничного транспорту України знаходиться у площині удосконалення змісту і технології інноваційного процесу в галузі, структури та механізму функціонування галузевої інноваційної інфраструктури шляхом створення Інноваційних транспортно-логістичних центрів (ІТЛЦ) як базисів впровадження інновацій в ПАТ «Українська залізниця».

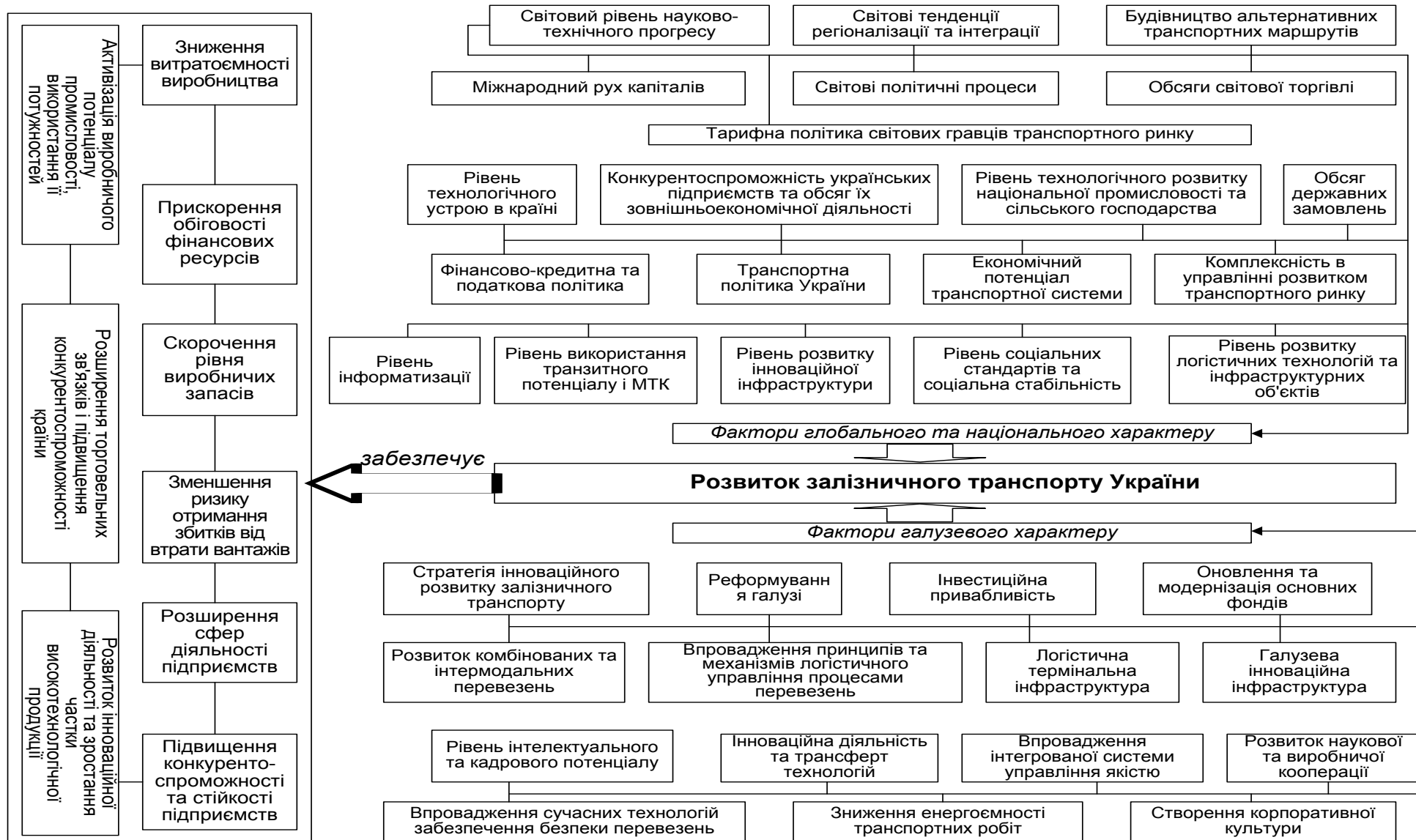

Рис. 2. Фактори розвитку залізничного транспорту та його вплив на активізацію економічної діяльності в країні

ІТЛЦ визначено як об'єкт інноваційної інфраструктури залізниць, який на основі інтеграції таких ключових компетенцій, як знання і вміння, досвід та навички, технології та інформація, логістика та інновації, створить умови для якісного вдосконалення інноваційного процесу в галузі та сприятиме вирішенню проблем розвитку залізничного транспорту, забезпеченню ефективного його функціонування (рис. 3).

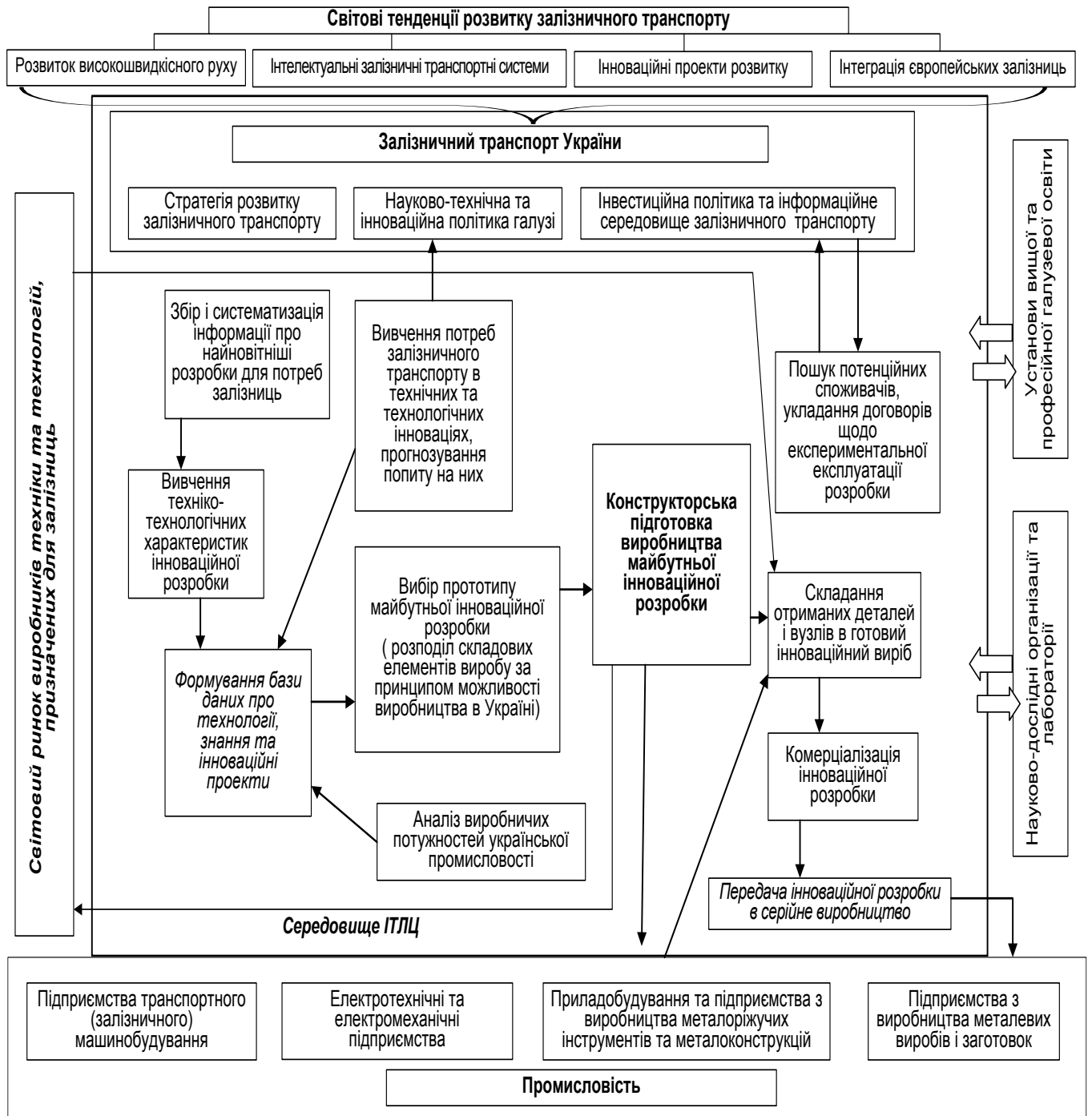

Рис. 3. Механізм координації Інноваційним транспортно-логістичним центром інноваційного процесу на залізничному транспорті

Основними функціями ІТЛЦ визначено:

- координацію інноваційного процесу на залізничному транспорті, в т.ч.

накопичення закордонного досвіду успішних інноваційних проектів, створення бази даних інноваційних проектів і бази знань, аналіз і прогнозування потреб ПАТ «Українська залізниця» в конкретних видах інновацій, відбір перспективних проектів та їх проектування з урахуванням виробничих можливостей українських підприємств, організацію виробництва інноваційної розробки на потужностях вітчизняної промисловості та їх впровадження в експлуатацію на залізницях;

- функцію організації інформаційного середовища: налагодження обміну інформацією між усіма суб'єктами залізничного транспорту і зовнішнім середовищем, організація єдиного інформаційного порталу, оптимізація та ефективне управління інформаційними потоками, розширення доступу до інформації та підвищення рівня її захисту від сторонніх втручань;

- функцію реалізації та комерціалізації інноваційних розробок: маркетингове дослідження ринку інновацій і просування отриманих центром наукових розробок, реалізацію заходів з правової охорони об'єктів інтелектуальної власності та розроблення стратегії їх комерціалізації, пошук потенційних замовників інновацій і підтримка з ними партнерських зв'язків, підтримка міжгалузевого, науково-технічного співробітництва з ВНЗ, НДІ та промисловими підприємствами;

- функцію розвитку кадрового потенціалу та логістичного сервісу.

Сформовано цілі та завдання міжгалузевої цільової стратегічної програми розвитку, а також з'ясовано положення проведення аналізу зовнішнього та внутрішнього середовища міжгалузевого об'єднання, що дозволило розробити схему формування міжгалузевих цільових стратегічних програм розвитку за пріоритетною участю залізничного транспорту.

На основі визначених особливостей формування міжгалузевої цільової стратегічної програми розвитку за пріоритетною участю залізничного транспорту визначено її головні позиції та сформовано базові функціональні стратегії: транспортно-логістична, інноваційна, маркетингова, виробнича, фінансова та кадрова. Обґрунтовано етапи реалізації міжгалузевої цільової стратегічної програми розвитку за пріоритетною участю залізничного транспорту, що дозволить послідовно підійти до питання забезпечення ефективного розвитку ПАТ «Українська залізниця» та корінної зміни у структурі виробництва вітчизняної промисловості за рахунок пріоритетного розвитку ефективних підприємств, орієнтованих на випуск імпортозамінної та експортної продукції з високою часткою доданої вартості.

У третьому розділі «Методичний і практичний інструментарій управління ефективним розвитком залізничного транспорту в умовах реформування» встановлено ключові аспекти впровадження корпоративного управління на залізничному транспорті, зокрема отримали розвиток пропозиції щодо реалізації корпоративного контролю; сформовано стратегію управління персоналом; удосконалено підходи до визначення ефективності розвитку залізничного транспорту.

Враховуючи особливості функціонування залізничного транспорту і результати дослідження концептуальних основ корпоративного управління,

доведено, що з метою деталізації та відповідно більш чіткого, повного та своєчасного виконання корпоративного контролю за реалізацією стратегії ПАТ «Українська залізниця», особливо в умовах реформування, вкрай необхідним і своєчасним є виділення наступних його видів: контроль за виконанням корпоративної стратегії; контроль за виконанням конкурентної стратегії в кожній стратегічній одиниці бізнесу; контроль за виконанням функціональної стратегії в кожному функціональному підрозділі стратегічної одиниці бізнесу; контроль за виконанням корпоративної стратегії в кожному підрозділі, що не є самостійним. Це в комплексі дозволило упорядкувати та регламентувати побудовану систему корпоративного управління, вирішуючи при цьому завдання забезпечення ефективності залізничного транспорту за рахунок досягнення обраних корпоративних стратегічних орієнтирів.

Для підвищення соціальної складової ефективності розвитку українських залізниць розроблено положення щодо формування стратегії управління персоналом на основі системно-компетентнісного підходу. Даний підхід дозволяє виявити шляхи поліпшення кадрового потенціалу, які створять умови для оптимізації чисельного та якісного складу працівників шляхом капіталовкладень у розвиток індивідуально-особистісних характеристик працівників, їхніх інноваційно-професійних компетенцій і забезпечення умов для їх найбільш повного використання.

Визначено генеральну мету, завдання стратегії управління персоналом ПАТ «Українська залізниця» (рис. 4) та принципи її реалізації, що дозволило розробити комплекс заходів забезпечення якості трудового життя працівників залізничного транспорту.

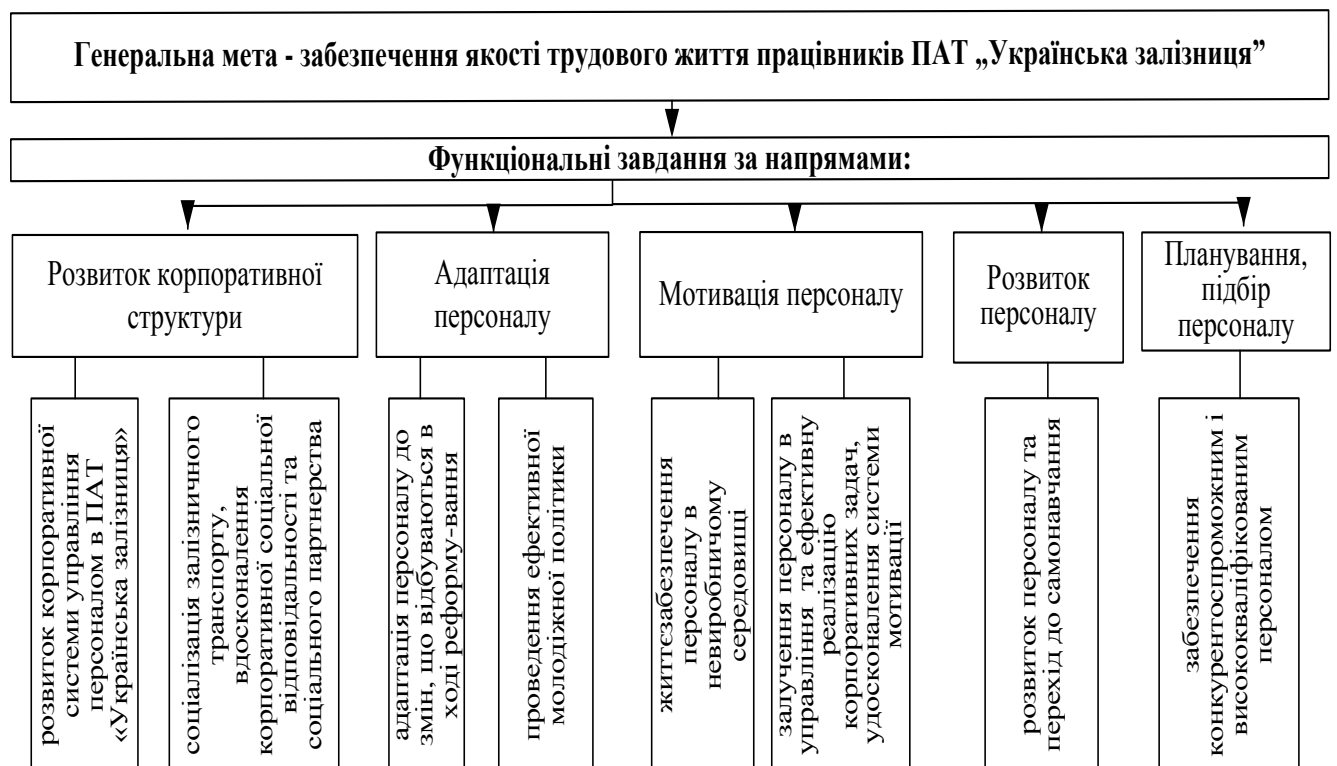

Рис. 4. Мета і завдання стратегії управління персоналом ПАТ «Українська залізниця»

Важливим аспектом стратегічного управління персоналом визнано підвищення рівня компетентності менеджерів залізничної галузі, що можливо забезпечити за рахунок створення Корпоративного університету ПАТ «Українська залізниця». Обґрунтовано цілі і завдання формування даного університету, розкрито загальну схему організації його роботи і запропоновано підхід до оцінки рівня компетентності менеджерів середньої ланки, який передбачає визначення рівня компетенцій персоналу за такими складовими, як корпоративна, професійна та поведінкова компетентність персоналу.

Забезпечення стійкого розвитку залізничного транспорту потребує удосконалення підходів до оцінки ефективності заходів, спрямованих на покращення умов функціонування підприємств залізничної галузі. З цією метою досліджено ефекти розвитку залізничного транспорту (рис. 5), що враховують специфіку функціонування галузі.

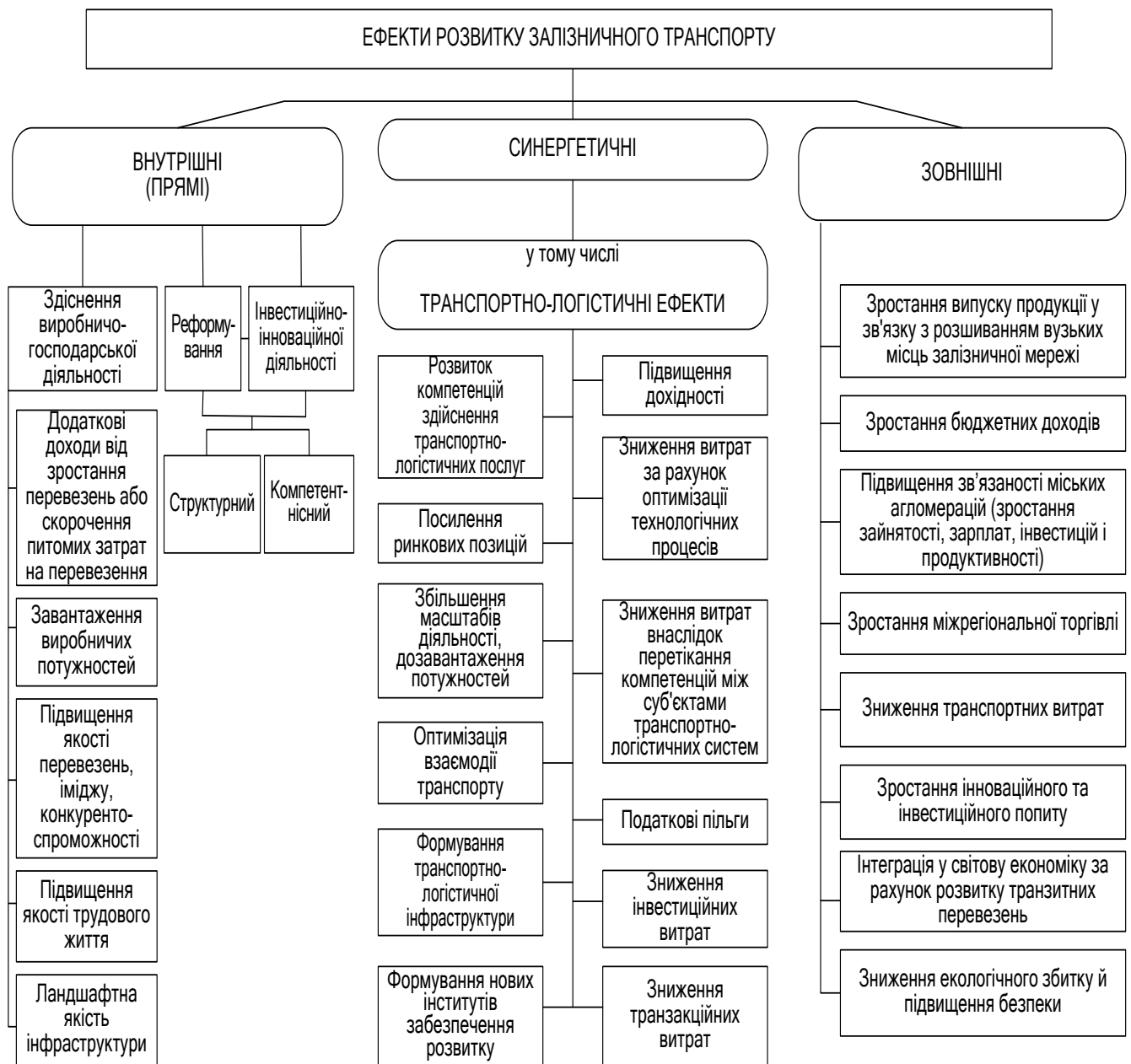

Рис. 5. Ефекти розвитку залізничного транспорту в системі національного господарства

Враховуючи те, що процеси реформування та інвестування є фундаментом змін на залізничному транспорті, розгляд ефектів, обумовлених даними змінами, дозволив виділити структурний ефект, обумовлений поліпшенням архітектури організаційно-управлінської структури, і компетентнісний ефект, що полягає в надбанні нових компетенцій працівниками галузі, здійсненні ними нових функцій. У системі синергетичних ефектів залізничного транспорту запропоновано виділяти транспортно-логістичний ефект, обумовлений розвитком логістичного бізнесу, формуванням транспортно-логістичної інфраструктури, розвитком нових компетенцій у сфері логістики, оптимізацією роботи транспорту та іншими факторами.

З урахуванням першочергової значущості динамічного підходу при оцінюванні ефективності постає завдання визначення динамічних здатностей залізничного транспорту як основи набуття компетентності підприємств і структурних підрозділів залізничної галузі. Для вирішення визначеної проблеми запропоновано підхід до оцінювання динамічних здібностей підприємств і структурних підрозділів залізничної галузі, що включає п'ять основних етапів (рис. 6).

Рис. 6. Етапи оцінювання динамічних здатностей залізничного транспорту

Проведено оцінювання динамічних здатностей залізничного транспорту на прикладі вагонного депо Основа регіональної філії «Південна залізниця» ПАТ «Українська залізниця» за показниками: X_1 - коефіцієнт завантаження виробничих потужностей; X_2 - коефіцієнт оновлення основних засобів; X_3 - коефіцієнт придатності активної частини основних фондів; X_4 - фондвіддача; X_5 - коефіцієнт співвідношення кількості прогресивних основних виробничих фондів

до їх загальної кількості; X6 - коефіцієнт компетентності управлінського персоналу; X7 - продуктивність праці; X8 - матеріалоемність; X9 - коефіцієнт виконання планових показників за приведеною продукцією; X10 - коефіцієнт простою вагонів; X11 - коефіцієнт середньодобового залишку невідремнтованих вагонів; X12 - кількість браку; X13 - вартість ресурсозберігаючих заходів; X14 - питома вага працівників-раціоналізаторів; X15 - питома вага інвестицій в нововведення в загальній сумі витрат, результати якого подано на рис. 7.

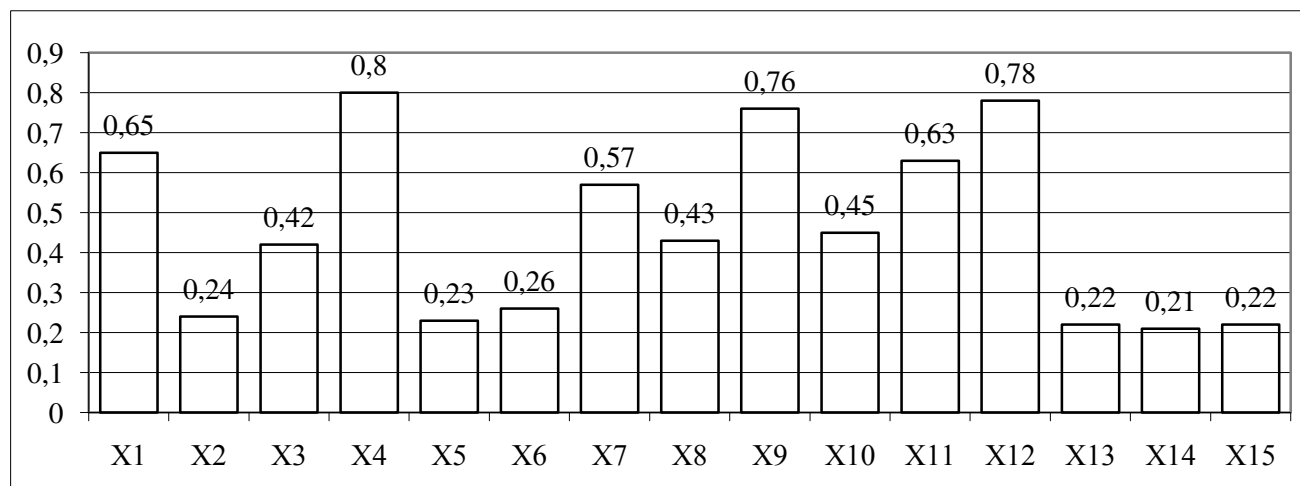

Рис. 7. Значення показників динамічних здатностей

З використанням отриманих коефіцієнтів значущості показників розраховано інтегральний показник рівня динамічних здатностей (I_{dz}), отримане значення якого ($I_{dz}=0,39$) належить до низького рівня і свідчить про те, що параметри економічного потенціалу не відповідають вимогам зовнішнього середовища і не створюють умови для забезпечення ефективного розвитку залізничного транспорту. Проведена оцінка дає наочне уявлення про рівень динамічних здатностей залізничного транспорту як передумови досягнення ефективності розвитку галузі в умовах високої нестабільності та інноваційності зовнішнього середовища.

ВИСНОВКИ

У процесі дисертаційного дослідження були отримані нові науково обґрунтовані результати, які в сукупності вирішують актуальне науково-прикладне завдання щодо обґрунтування та розроблення інструментарію забезпечення ефективності розвитку залізничного транспорту в системі національного господарства на основі інноваційно-компетентнісного підходу.

Основні висновки дисертації є такими.

1. Проведено аналіз стану і тенденцій розвитку національного господарства України та залізничного транспорту, який засвідчив взаємообумовленість їх розвитку і дозволив виділити головні проблеми їх функціонування. Для комплексного вирішення останніх сформовано концептуальні положення забезпечення ефективного розвитку залізничного транспорту на основі

інноваційно-компетентнісного підходу, що включають визначені універсальні і спеціальні принципи і мету; завдання для транспортно-логістичної, пасажирсько-сервісної, інфраструктурної, інжинірингово-будівельної і соціальної бізнес-сфер залізничного транспорту; ключові інструменти механізму організаційно-економічного забезпечення комплексного впровадження інновацій.

2. Розроблено класифікацію факторів розвитку залізничного транспорту за характером впливу, що дозволило визначити фактори глобального, національного та галузевого характеру. Аргументовано стратегічне значення факторів галузевого рівня, націлених на системне впровадження інновацій у діяльність підприємств залізничного транспорту.

3. У контексті удосконалення організаційно-економічного забезпечення ефективного розвитку залізничного транспорту обґрунтовано необхідність створення Інноваційного транспортно-логістичного центру як об'єкта галузевої інноваційної інфраструктури, який сприятиме активізації та реалізації інноваційного, інтелектуального, виробничого і транспортного потенціалів суб'єктів залізничного транспорту, промисловості і науково-дослідної сфери. Визначено його функції та мету, розкрито послідовність етапів формування та розроблено механізм координації Центром інноваційного процесу на залізничному транспорті. Визначено основні підрозділи Інноваційного транспортно-логістичного центру та розкрито завдання і напрямки їх діяльності.

4. Досягнення цілей ефективного розвитку вітчизняного залізничного транспорту в системі національного господарства потребує формування економіко-технологічних зв'язків міжгалузевого співробітництва для активізації інноваційної діяльності. Результативність і системність впровадження спільних заходів забезпечується у процесі реалізації запропонованої міжгалузевої цільової стратегічної програми розвитку за пріоритетною участю залізничного транспорту, теоретичний базис якої ґрунтується на авторських розробках щодо стратегічного планування цілей, завдань, аналізу зовнішнього та внутрішнього середовища, реалізації заходів міжгалузевого об'єднання.

5. Процеси реформування залізничного транспорту тісно пов'язані з розвитком корпоративного управління, ключовим елементом якого є контроль. З метою удосконалення інструментарію моніторингу та оцінки діяльності щодо досягнення корпоративних стратегічних цілей визначено види корпоративного контролю на залізничному транспорті відповідно до типів стратегій залежно від їх призначення та ієрархічного рівня реалізації.

6. Враховуючи важливість соціальної складової в досягненні цілей розвитку, розроблено теоретичні аспекти формування стратегії управління персоналом залізничного транспорту. Визначено принципи, цілі, завдання та інструменти ефективного управління персоналом в умовах реформування, які ґрунтуються на системно-компетентнісному підході, застосування якого дозволяє врахувати індивідуально-особистісні характеристики працівників, їхні інноваційно-професійні компетенції. Реалізація компетентнісного підходу сприяє вирішенню завдань інноваційного розвитку залізничного транспорту.

7. Обґрунтування заходів розвитку залізничного транспорту потребує застосування сучасних підходів до визначення ефектів та оцінки ефективності

розвитку залізничної галузі. Для більш повного врахування ефектів розвитку залізничного транспорту виділено структурний, компетентнісний і групу транспортно-логістичних ефектів. Динамічний контекст оцінювання ефективності розкрито шляхом надання пропозицій щодо оцінювання динамічних здатностей залізничного транспорту, які ґрунтуються на розрахунку інтегрального показника рівня динамічних здатностей залізничного транспорту, що визначає результативність використання економічного потенціалу з позицій формування необхідних компетенцій залізничного транспорту як ключових факторів його успіху в нестабільному інноваційно-орієнтованому зовнішньому середовищі.

СПИСОК ПРАЦЬ, ОПУБЛІКОВАНИХ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

– *статті в наукових фахових виданнях:*

1. Остапюк Б. Я. Інноваційний вектор забезпечення сталого розвитку економіки України / В. Л. Дикань, Б. Я. Остапюк // Вісник економіки транспорту і промисловості. – 2012. – № 39. – С. 15–20. *(Особистий внесок: розкрито фактори інноваційного розвитку української економіки)* [Видання включено до наукометричної бази даних РИНЦ].

2. Остапюк Б. Я. Підвищення ефективності функціонування вантажних вагонних депо у сучасних ринкових умовах / В. Л. Дикань, Б. Я. Остапюк // Вісник економіки транспорту і промисловості. – 2013. – № 42. – С. 252–254. *(Особистий внесок: обґрунтовано напрямки підвищення ефективності функціонування вагоноремонтної бази ПАТ «Українська залізниця»)* [Видання включено до наукометричної бази даних РИНЦ].

3. Остапюк Б. Я. Развитие железнодорожного транспорта в системе национальной экономики / Б. Я. Остапюк // Вісник економіки транспорту і промисловості. – 2014. – № 46. – С. 129–135. [Видання включено до наукометричної бази даних РИНЦ].

4. Остапюк Б. Я. Особливості формування міжгалузевої цільової стратегічної програми розвитку в Україні за пріоритетною участю залізничного транспорту / Б. Я. Остапюк // Вісник Хмельницького національного університету. – Серія : Економічні науки. – 2014. – № 6. – Т.1. – С. 263–268. [Видання включено до наукометричної бази даних РИНЦ].

5. Остапюк Б. Я. Формування стратегії управління персоналом як інструменту забезпечення ефективного розвитку залізничного транспорту / Б. Я. Остапюк // Вісник економіки транспорту і промисловості. – 2014. – № 47. – С. 137–142. [Видання включено до наукометричної бази даних РИНЦ].

6. Остапюк Б. Я. Принципи ефективного управління залізничним транспортом у системі національного господарства в умовах глобалізації / Б. Я. Остапюк // Бізнес Інформ. – 2014. – № 10. – С. 192–197. [Видання включено до наукометричних баз даних: Ulrichsweb Global Serials Directory; Research Papers in Economics; РИНЦ; Index Copernicus; Directory of Open Access Journals; CiteFactor; Academic Journals Database; Research Bible; Соціонет; Open Academic Journals Index; GetInfo; BASE; OpenAIRE; SUNCAT Union Catalogue; COPAC Union Catalogue; J-Gate; Open Access Library; Scientific Indexing Services; Avanced Science Index; Академия Google; InfoBase Index; WorldCat].

- статті в наукових періодичних виданнях інших держав і в наукових виданнях України, що входять до міжнародних наукометричних баз даних, депозитаріїв і пошукових систем:

7. Остапюк Б. Я. Інноваційний транспортно-логістичний центр як базис впровадження інновацій на залізничному транспорті України / Б. Я. Остапюк // Науковий огляд. – 2014. – № 6 (7). – С. 45–52. [Видання включено до наукометричних баз даних: РИНЦ, Science Index, ResearchBib, Bielefeld Academic Search Engine, Directory Indexing of International Research Journals, Ulrich's Periodicals Directory, WorldCat, Directory of Research Journals Indexing, Polish Scholarly Bibliography, Open Academic Journals Index, Scientific Indexing Services].

8. Остапюк Б. Я. Подходы к оценке эффективности развития железнодорожного транспорта в современных условиях хозяйствования / Б. Я. Остапюк // Современный научный вестник. – 2014. – Серия : Экономические науки. – № 39 (235). – С. 16–22.

- статті в інших наукових періодичних виданнях України:

9. Остапюк Б. Я. Подовження терміну експлуатації пасажирських вагонів / Б. Я. Остапюк // Вісник Дніпропетровського національного університету залізничного транспорту імені академіка В. Лазаряна. – 2004. – Вип. 4. – С. 165–173.

- тези доповідей і матеріали науково-практичних конференцій:

10. Остапюк Б. Я. Визначення оптимального терміну служби пасажирських вагонів / Б. Я. Остапюк, Ю. С. Бараш // Проблеми економіки транспорту : тези доповідей II Міжнар. наук. конф. (Дніпропетровськ, 16-17 травня 2002 р.). – Д., 2002. – С. 52. (Особистий внесок: проаналізовано підходи до визначення оптимального терміну служби пасажирських вагонів).

11. Остапюк Б. Я. Потреба у планових видах ремонту пасажирських вагонів на прогностні роки / Ю. С. Бараш, Б. Я. Остапюк // Проблеми економіки транспорту : тези доповідей III Міжнар. наук. конф. (Дніпропетровськ, 2003 р.). – Д., 2003. – С. 79 – 80. (Особистий внесок: здійснено прогностний розрахунок потреби у планових ремонтах пасажирських вагонів).

12. Остапюк Б. Я. Принципи управління залізничним транспортом в контексті забезпечення стійкого соціально-економічного розвитку / Б. Я. Остапюк // Проблеми міжнародних транспортних коридорів та корпоративної логістики : тези доп. X Міжнар. наук.-практ. конф. (Харків, 5–7 червня 2014 р.). –Х. : УкрДАЗТ, 2014. – С. 3 – 5.

13. Остапюк Б. Я. Ефекти розвитку залізничного транспорту України в сучасних умовах / Б. Я. Остапюк // Становление современной науки : материалы X Междунар. науч.-практ. конф. (Прага, 22–30 сентября 2014 г.); Nastolení moderní vědy – 2014 : Materiály X mezinárodní vědecko-praktická konference (Praha, 27 září – 05 října 2014 roku.). – Praha : Publishing House «Education and Science». – 2014. – Díl 3. Ekonomické vědy. – С. 3 – 5.

14. Остапюк Б. Я. Стратегічні вектори розвитку залізничного транспорту України / Б. Я. Остапюк // Концепція сталого розвитку економічної та соціальної

політики : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 3 – 4 жовтня 2014 року). - К. : ГО «Київський економічний науковий центр», 2014. – Ч.1. – С. 97 – 99.

15. Остапюк Б. Я. Особливості впровадження засад корпоративного управління на залізничному транспорті в умовах його реформування [Електронний ресурс] / Б. Я. Остапюк // Управління функціонуванням та розвитком економічних систем в умовах глобальних перетворень : матеріали Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (Харків, 22–25 жовтня 2014 р.). – С. 173-175. – Режим доступу : <http://ekon.uira.edu.ua/>. – Назва з екрана. (Посвідчення №153 від 05.03.2014 р.)

16. Остапюк Б. Я. Причини занепаду та перспективи розвитку залізничного транспорту у системі національного господарства / Б. Я. Остапюк // Інноваційні економічні технології для розвитку підприємств, регіонів, країн : матеріали Міжнар. наук.-практ. конфер. (Дніпропетровськ, 24–25 жовтня 2014 р.) – Д. : НО «Перспектива», 2014. – Ч.2. – С. 59 – 61.

17. Остапюк Б. Я. Концепція залучення персоналу ПАТ «Українська залізниця» до управління та ефективної реалізації корпоративних задач / Б. Я. Остапюк // Фінансова інфраструктура: формування, проблеми та перспективи розвитку в умовах інноваційної економіки : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 7–8 листопада 2014 р.). – К. : ГО «Київський економічний науковий центр», 2014. – Ч1. – С. 115 – 116.

АНОТАЦІЯ

Остапюк Б. Я. Ефективність розвитку залізничного транспорту в системі національного господарства. – На правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.03 – економіка та управління національним господарством. – Український державний університет залізничного транспорту Міністерства освіти і науки України, Харків, 2017.

Дисертаційну роботу присвячено розробленню теоретико-методичних положень і практичних рекомендацій щодо забезпечення ефективності розвитку залізничного транспорту в системі національного господарства України.

Розроблено концептуальні положення ефективного розвитку залізничного транспорту на основі інноваційно-компетентнісного підходу, удосконалено класифікацію факторів розвитку за ознакою «характер впливу», запропоновано формування Інноваційних транспортно-логістичних центрів як осередку створення інновацій для потреб залізниць; розроблено основи стратегічного планування міжгалузевої взаємодії залізничного транспорту зі стратегічними партнерами. Ґрунтуючись на програмі реформування залізничного транспорту, отримали подальший розвиток пропозиції щодо впровадження корпоративного управління, які враховують специфіку реалізації корпоративного контролю; розроблено теоретичні засади формування стратегії управління персоналом, яка сприяє підвищенню компетентності та реалізації інноваційного розвитку підприємств залізничного транспорту. Систематизовано ефекти розвитку залізничного транспорту, які доповнено структурними, компетентнісними й

синергетичними транспортно-логістичними ефектами, удосконалено підхід до оцінки ефективності розвитку залізничного транспорту на основі визначення рівня динамічних здатностей підприємств та структурних підрозділів ПАТ «Українська залізниця».

Ключові слова: ефективність, розвиток, національне господарство, залізничний транспорт, стратегічне планування, інновації, Інноваційний транспортно-логістичний центр, міжгалузєва інтеграція, корпоративне управління, кадрова стратегія.

АННОТАЦІЯ

Остапюк Б.Я. Эффективность развития железнодорожного транспорта в системе национального хозяйства. – На правах рукописи.

Диссертация на соискание ученой степени кандидата экономических наук по специальности 08.00.03 – экономика и управление национальным хозяйством. – Украинский государственный университет железнодорожного транспорта Министерства образования и науки Украины, Харьков, 2017.

Диссертационная работа посвящена разработке теоретико-методических положений и практических рекомендаций по обеспечению эффективности развития железнодорожного транспорта в системе национального хозяйства Украины.

Анализ тенденций и закономерностей развития национального хозяйства Украины свидетельствует о тесных взаимосвязях между развитием железнодорожного транспорта и реального сектора экономики. Сделан вывод о том, что в современных условиях железнодорожный транспорт обладает потенциалом активизации и генерации инновационных преобразований как на транспорте, так и на промышленных предприятиях. Вышесказанное позволило разработать концептуальные положения обеспечения эффективного развития железнодорожного транспорта в системе национального хозяйства, базирующиеся на инновационно-компетентностном подходе.

Учитывая опыт Китая, определены стратегические векторы развития железнодорожного транспорта Украины, которые будут способствовать активизации экономической деятельности предприятий реального сектора национальной экономики. Систематизированы факторы развития железнодорожного транспорта, которые предложено разделить на факторы глобального, национального и отраслевого характера влияния.

Обоснована необходимость создания Инновационных транспортно-логистических центров как объектов отраслевой инновационной инфраструктуры, которые будут способствовать активизации и реализации инновационного, интеллектуального, производственного и транспортного потенциалов предприятий железнодорожного транспорта, промышленности и научно-исследовательской сферы. Определены функции и цели Инновационного транспортно-логистического центра, предложена его структура, раскрыты задания и направления деятельности основных подразделений.

Сформирован теоретический базис реализации межотраслевой целевой стратегической программы развития при приоритетном участии железнодорожного транспорта, где определены цели, задачи межотраслевой

кооперации, разработаны подходы к анализу внешней и внутренней среды межотраслевого объединения, этапы реализации программы.

Получили дальнейшее развитие предложения по внедрению корпоративного управления на железнодорожном транспорте, в том числе представлены подсистемы корпоративного управления, разработаны рекомендации по созданию системы корпоративного контроля. Определены виды корпоративного контроля в соответствии с типами стратегий в зависимости от их назначения и иерархического уровня реализации, что позволяет сформировать комплексный инструментарий мониторинга и оценки деятельности по достижению корпоративных стратегических целей развития железнодорожного транспорта.

С учетом решения задач развития железнодорожного транспорта на основе системно-компетентностного подхода разработана стратегия управления персоналом железнодорожного транспорта. Реализация такой стратегии обеспечит развитие кадрового потенциала, совершенствование системы оплаты труда, мотивации, оценки персонала, его социальной поддержки, внедрения корпоративных ценностей и совершенствования внутрикорпоративных коммуникаций, что будет способствовать повышению эффективности деятельности железнодорожного транспорта, его конкурентоспособности.

Раскрыты основные виды эффектов развития железнодорожного транспорта, которые имеют как внутреннюю, так и внешнюю направленность. Эффекты развития железнодорожного транспорта дополнено структурным, компетентностным и группой транспортно-логистических эффектов, что обеспечивает более полный учет эффектов в системе определения эффективности развития железнодорожной отрасли. Изучение подходов к оценке эффективности свидетельствует о необходимости учета динамических характеристик, что позволило разработать алгоритм оценки уровня динамических способностей железнодорожного транспорта, который определяет результативность использования его экономического потенциала с позиций формирования необходимых компетенций предприятий и подразделений железнодорожного транспорта.

Ключевые слова: эффективность, развитие, национальное хозяйство, железнодорожный транспорт, стратегическое планирование, инновации, Инновационный транспортно-логистический центр, межотраслевая интеграция, корпоративное управление, кадровая стратегия.

SUMMARY

Ostapuyuk B.Y. Efficiency of rail transport system in the national economy. - The manuscript.

Thesis for the degree of candidate economic sciences, specialty 08.00.03 - economics and management of national economy. - Ukrainian State University of Railway Transport Ministry Education and Science of Ukraine, Kharkov, 2017.

The thesis is devoted to development of theoretical and methodological and practical recommendations to ensure the efficiency of rail transport in the national system of Ukraine.

Conceptual positions of effective development of railway transport are worked out on the basis of innovation and competence approach, Classification of the factors on the basis of the impact, forming Innovative transport and logistics centers as the focus of creating innovations for the needs of railways; The basis for strategic planning intersectoral interaction rail transport with strategic partners. Based on the railway reform program, were further develop proposals on the implementation of corporate governance that takes into account the specific implementation of corporate control; developed theoretical base of human resources strategy based on the system general subject that contributes to the innovative development of rail transport.

Systematized effects of rail transport, which is supplemented by structural, competency and synergistic effects of transport and logistics, improved approach to evaluating the effectiveness of development projects by taking into account real options change competencies defined the principles of effective management of the development of rail transport. Approach to the estimation of railway transport development efficiency on the basis of determination of level of dynamic capabilities of enterprises and structural subdivisions of JSC "Ukrainian Railways" is improved.

Key words: efficiency, development, national economy, rail transport, strategic planning, innovation, Innovative transport and logistics center, cross-sectoral integration, corporate governance, human resources strategy.

Остапюк Борис Ярославович

**ЕФЕКТИВНІСТЬ РОЗВИТКУ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ В
СИСТЕМІ НАЦІОНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА**

Спеціальність 08.00.03 – економіка та управління національним господарством

АВТОРЕФЕРАТ

дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата економічних наук

Надруковано за авторським оригіналом

Відповідальний за випуск

Н.Є. Каличева

Підписано до друку « 20 » квітня 2017 р.
Формат паперу 60x84 1/16. Друк різнограф.
Папір офсетний. Обсяг 0,9 ум. друк. арк. Наклад 100 прим.
Зам. № 78. Безкоштовно.

Видавництво УкрДУЗТ.
Свідоцтво про державну реєстрацію ДК № 2874 від 12.06.2007 р.
61050, Харків, майдан Фейєрбаха, 7
Друкарня УкрДУЗТу, 61050, м. Харків, майдан Фейєрбаха, 7.